

IOŚ-PIB
Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Województwo
Śląskie

Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla województwa śląskiego

SPRAWOZDANIE Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Katowice, Warszawa 2025

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Województwo
Śląskie

IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórczych
LIFE20 IPC/CZ/000004 - LIFE-IP COALA

Opracowali:

dr Agnieszka Kuśmierz
mgr Małgorzata Hajto
mgr inż. Izabela Potapowicz

Wprowadzenie

„Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego” (dalej RPA) realizowany jest w ramach projektu zintegrowanego LIFE „IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórnich” [LIFE20 IPC/CZ/000004 – LIFE-IP COALA], współfinansowanego ze środków instrumentu finansowego LIFE w ramach środków Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a także budżetu Województwa Śląskiego. Na zlecenie Województwa Śląskiego opracowuje go Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy z siedzibą w Warszawie (umowa nr CRU WSL-0506/24 z dnia 08.03.2024 r.).

Organem opracowującym „Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego” w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą OOŚ jest Zarząd Województwa Śląskiego. Regionalny Plan Adaptacji jest dokumentem, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2 Ustawy OOŚ.

Podstawę prawną przeprowadzenia konsultacji społecznych stanowiła Ustawa OOŚ oraz Uchwała nr 183/58/VII/2025 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 30.01.2025r. w sprawie: przyjęcia założeń do Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych.

Przebieg konsultacji społecznych

Konsultacjom społecznym poddany został dokument pod nazwą „Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego. Założenia”.

Celem konsultacji było:

- zapewnienie wysokiej jakości i użyteczności Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla województwa śląskiego poprzez udział mieszkańców województwa w opracowaniu tego dokumentu,
- opracowanie priorytetów oraz propozycji działań adaptacyjnych RPA, które w jak największym stopniu uwzględniałyby potrzeby mieszkańców województwa śląskiego, biorąc pod uwagę postępujące zmiany klimatu, specyfikę i zróżnicowanie obszaru województwa śląskiego, a także możliwość realizacji działań adaptacyjnych na szczeblu samorządu regionalnego i samorządów lokalnych.

Na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 11 i art. 39 ust. 1 ustawy OOŚ Zarząd Województwa Śląskiego podał do publicznej wiadomości informację o przyjęciu założeń do RPA i poddaniu ich konsultacjom społecznym, jednocześnie ogłaszając konsultacje społeczne (Uchwała nr 183/58/VII/2025 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 30.01.2025r. w sprawie: przyjęcia założeń do Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych).

Konsultacje społeczne trwały od 30.01.2025 r. do 19.02.2025 r.

Z dokumentem mieszkańcy województwa śląskiego mogli zapoznać się na stronie internetowej samorządu województwa bip.slaskie.pl oraz powietrze.slaskie.pl oraz w Departamencie Projektów

Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, ul. Dąbrowskiego 23, 40-037 Katowice pok. 547.

Do udostępnionego dokumentu mieszkańcy województwa śląskiego mogli zgłosić uwagi i wnioski na przygotowanym w tym celu formularzu. Przyjęto następujące formy składania uwag i wniosków:

- pisemnie – na adres: Departament Projektów Regionalnych, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, ul. Ligonía 46, 40-037 Katowice lub w Kancelarii Ogólnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (w godzinach pracy Urzędu),
- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: klimat@slaskie.pl,
- ustnie – w Departamencie Projektów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, ul. Dąbrowskiego 23, 40-032 Katowice pok. 547 (w godzinach pracy Urzędu).

Sposób uwzględnienia uwag i wniosków

W trakcie konsultacji zgłoszono 13 uwag i wniosków. 10 wniosków zostanie w całości uwzględnionych w opracowywanym dokumencie RPA, zaś 3 zostaną uwzględnione częściowo.

W poniższej tabeli 1 zestawiono zgłoszone uwagi i wnioski oraz przedstawiono sposób ich uwzględnienia w przygotowywanym dokumencie pn. „Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego”.

Tab. 1. Zestawienie zgłoszonych uwag i wniosków oraz sposób ich uwzględnienia

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi/wniosku	Uwzględnienie (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia uwagi/wniosku
1.	Słownik – definicja Metropolii Górnośląskiej	W konsultowanym dokumencie jako definicję Metropolii Górnośląskiej wskazano: wyodrębniona w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” aglomeracja, obejmując 14 miast na prawach powiatu: Katowice, Sosnowiec, Jaworzno, Bytom, Zabrze, Ruda Śląska, Tychy, Dąbrowa Górnicza, Chorzów, Mysłowice, Świętochłowice, Siemianowice Śląskie, Piekary Śląskie, Gliwice. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”: Metropolia Górnośląska składa się z 23 miast (Katowice, Sosnowiec, Gliwice, Zabrze, Bytom, Ruda Śląska, Tychy, Dąbrowa Górnicza, Chorzów, Jaworzno, Mysłowice, Siemianowice Śląskie, Tarnowskie Góry, Będzin, Piekary Śląskie, Świętochłowice, Knurów, Mikołów, Czeladź, Łaziska Górne, Bieruń, Radzionków i Wojkowice), w tym 22 miast należących do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz miasta Jaworzna. Obecne zapisy są niezgodne z zapisami dokumentu strategicznego na który się powołują autorzy.	Tak	Definicja zostanie poprawiona w RPA.
2.	Podrozdział Różnorodność biologiczna (str. 29)	Zwiększenie stopnia podatności ekosystemów na suszę dla powiatu cieszyńskiego z niskiego na średni lub wysoki. Stwierdzono, że najbardziej zagrożone są ekosystemy i obszary chronione od wód zależne ze względu na długotrwałe okresy suszy. Teren Gminy Dębowiec w 1/3 swojej powierzchni (teren ten ponadto wykracza poza obszar gminy Dębowiec) jest objęty terenem Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” Obszar Specjalnej	Częściowo	Ocena podatności różnorodności biologicznej w układzie powiatowym została opracowana na podstawie różnych wskaźników dotyczących nie tylko występowania obszarów chronionych, ale także takich, jak pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego czy stopień antropopresji, które decydowały o wyniku analiz przestrzennych. Analizy przestrzenne są przeprowadzone

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi/wniosku	Uwzględnienie (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia uwagi/wniosku
		Ochrony Ptaków, który to zależny jest od dopływu wody, z rzek i dopływów zasilanych wodami opadowymi, w wyniku zmian klimatu mogą wystąpić problemy z odpowiednią ilością wody do napełnienia stawów, gwarantujące trwanie obszaru N2000. Na terenie gminy Dębowiec oraz w regionie Gminy znajduje się obszar Natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, w wyniku prognozowanego zmniejszenia lub zaniku ilości opadów prognozowanej toku zmian klimatu może dochodzić do zaniku źródeł i zmniejszenia wypływu źródeł oraz ewentualne zmniejszenie lub zanik Obszaru N2000.		na podstawie konkretnej metody wskaźnikowej określającej podatność względną (pozycja powiatów w województwie). Nie jest możliwa „ręczna” zmiana jednej oceny. Natomiast podatność różnorodności biologicznej na suszę jest oceniona jako wysoka dla całego subregionu południowego (Tab. 7. Ocena podatności województwa śląskiego na zmiany klimatu. Elementy sektorów o wysokiej i średniej podatności w ujęciu subregionalnym). W tej ocenie wzięte zostały pod uwagę zarówno wyniki analiz przestrzennych, jak i inne analizy oraz wyniki prac warsztatowych. Podczas warsztatów oraz na webinarium podsumowującym Gmina Dębowiec zgłaszała przedmiotowy problem i nie został on pominięty w Diagnozie oraz nie zostanie pomijany w działaniach adaptacyjnych.
3.	Rolnictwo	Zwiększenie stopnia podatności na przymrozki dla powiatu cieszyńskiego z średniego na wysoki lub bardzo wysoki. W wyniku zmian klimatu prognozuje się przyspieszenie rozpoczęcia okresu wegetacyjnego, co powoduje zwiększone ryzyko na przymrozki, dlatego że wydłużenie okresu wegetacyjnego oznacza szybszy rozwój roślin, co powoduje zwiększenie ich podatności na przymrozki.	Częściowo	Ocena podatności w analizach przestrzennych dla powiatów jest opracowana metodą wskaźnikową. Wynik oceny zależy od wartości wskaźników dla powiatów i jest oceniany względem rozkładu wartości w województwie. Nie jest możliwa „ręczna” zmiana jednej oceny. Natomiast podatność rolnictwa na anomalie pogodowe (w tym przymrozki) jest oceniona jako wysoka dla całego subregionu południowego (Tab. 7. Ocena podatności województwa śląskiego na zmiany klimatu. Elementy sektorów o wysokiej i średniej podatności w ujęciu

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi/wniosku	Uwzględnienie (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia uwagi/wniosku
				subregionalnym). Działania adaptacyjne w zakresie rolnictwa obejmą wszystkie gminy województwa.
4.	Podrozdział Lasy (str. 30)	Zwiększenie stopnia podatności powiatu cieszyńskiego ekosystemów na suszę z niskiego na średni lub wysoki. Stwierdzono, że lasy są podatne na wichury oraz co również zaznaczono na zamieranie drzewostanów świerkowych w skutek silnego porażenia przez szkodniki owadzie i grzybowe	Częściowo	Ocena podatności w analizach przestrzennych dla powiatów jest opracowana metodą wskaźnikową. Wynik oceny zależy od wartości wskaźników dla powiatów i jest oceniany względem rozkładu wartości w województwie. Nie jest możliwa „ręczna” zmiana jednej oceny. Podatność lasów w subregionie południowym została oceniona następująco: – wysoka podatność na zmiany klimatu ze względu na wichury, – wysoka podatność na intensywne opady śniegu (okiść), – wysoka podatność na zmiany temperatury i opadu ze względu na osłabienie kondycji, zamieranie drzewostanów iglastych. (Tab. 7. Ocena podatności województwa śląskiego na zmiany klimatu. Elementy sektorów o wysokiej i średniej podatności w ujęciu subregionalnym).
5.	Rozdział 4, strona 9	W grupie podmiotów administracji samorządowej na terenie województwa śląskiego wskazano związki gmin i powiatów województwa śląskiego. Proponuje się dodać zapis „oraz ich stowarzyszenia”. Podmioty reprezentujące subregiony (np. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego) są	Tak	W RPA w informacji dotyczącej zaangażowania interesariuszy w opracowanie RPA, wskazane zostaną również stowarzyszenia JST.

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi/wniosku	Uwzględnienie (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia uwagi/wniosku
		stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego, a nie związkami.		
6.	Rozdział 8, priorytet 4.	Proponujemy nowe brzmienie priorytetu „4) Zwiększenie znaczenia błękitno-zielonej infrastruktury w adaptacji do zmian klimatu, w tym poprzez instrumenty planowania rozwoju i podejmowania decyzji z uwzględnieniem terenów pokopalnianych i przemysłowych”. Przykładowo w Subregionie Centralnym identyfikuje się znaczne obszary terenów pokopalnianych oraz przemysłowych, które mają potencjał do zagospodarowania w celu adaptacji do zmian klimatu.	Tak	Docelowo RPA w formułowaniu kierunków działań adaptacyjnych zostanie uwzględniony potencjał terenów pogórnich oraz przemysłowych do tworzenia błękitno-zielonej infrastruktury.
7.	Rozdział 8, priorytet 9.	Proponujemy nowe brzmienie priorytetu „9) Ochrona zasobów wodnych i gleby budowana na wiedzy i uwzględniająca zagrożenie powodziowe i osuwiskami, a także przekształcenie warunków gruntowo-wodnych w wyniku działalności górniczej i przemysłowej”. Działalność przemysłowa także miała znaczący wpływ na degradację gleby oraz zasobów wodnych.	Tak	Docelowo RPA w formułowaniu kierunków działań adaptacyjnych zostanie uwzględniony wpływ terenów górniczych i przemysłowych.
8.	Rozdział 8, strona 42, Błękitno-zielona infrastruktura	Proponuje się dodanie do pierwszego myślnika zapisu „tworzenie korytarzy ekologicznych”. Jest to działanie istotne z punktu widzenia obniżania temperatury w miastach czy poprawy jakości powietrza.	Tak	Docelowo w RPA w opisie kierunków działań z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i BZL zostaną uwzględnione korytarze ekologiczne.
9.	Rozdział 8, strona 42,	Proponuje się dodanie zapisu do trzeciego myślnika: „oraz działania zmierzające do zmniejszania występowania miejskiej	Tak	Docelowo w RPA w opisie kierunków działań z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i BZL zostaną

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi/wniosku	Uwzględnienie (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia uwagi/wniosku
	Błękitno-zielona infrastruktura	wyspy ciepła”. Zjawisko miejskiej wyspy ciepła jest szczególnie nasilone w centralnej części Aglomeracji Górnośląskiej.		uwzględnione kwestie występowania MWC.
10.	Rozdział 8, strona 42, Błękitno-zielona infrastruktura	Proponuje się brzmienie myślnika czwartego: ” wykorzystanie rekultywowanych, rewitalizowanych i rewaloryzowanych terenów zdegradowanych, w tym pokopalnianych i przemysłowych , dla wzmocnienia i kształtowania błękitno-zielonej infrastruktury. Tereny pokopalniane i przemysłowe mają ogromny potencjał dla wzmocnienia i kształtowania błękitno-zielonej infrastruktury	Tak	Docelowo w RPA w opisie kierunków działań z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i BZI zostanie uwzględniony potencjał terenów pokopalnianych i przemysłowych.
11.	Rozdział 8, strona 42, Błękitno-zielona infrastruktura	Proponuje się dodanie myślnika „Tworzenie/wykorzystanie zbiorników wodnych, w tym na terenach pokopalnianych i przemysłowych, które mogą działać jako naturalne klimatyzatory, obniżające temperaturę”. Tereny pokopalniane i przemysłowe mają ogromny potencjał dla wzmocnienia i kształtowania błękitno-zielonej infrastruktury.	Tak	Docelowo w RPA w opisie kierunków działań z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i BZI zostanie uwzględniony potencjał terenów pokopalnianych i przemysłowych.
12.	Rozdział 8, strona 44, Współpraca, edukacja i budowanie koalicji na rzecz adaptacji do zmian klimatu	Proponuje się doprecyzowanie zapisu w pierwszym myślniku, który będzie określał jakiego typu organizacjami i instytucjami będzie prowadzona współpraca. W prowadzeniu proponowanych działań adaptacyjnych niezbędne jest wsparcie eksperckie dla poszczególnych zagadnień.	Tak	Docelowo w RPA w opisie kierunków działań z zakresu współpracy zostanie uwzględniony typ organizacji i instytucji, z którymi będzie współpracował Urząd Marszałkowski w ramach wdrażania RPA.

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi/wniosku	Uwzględnienie (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia uwagi/wniosku
13.	Rozdział 8, strona 44, Współpraca, edukacja i budowanie koalicji na rzecz adaptacji do zmian klimatu	Proponuje się dodanie myślnika: „Opracowanie regionalnych/subregionalnych/lokalnych standardów np. w zakresie planowania przestrzennego (np. rozmieszczenie terenów zielonych w bliskich odległościach od budynków, tworzenie zielonych korytarzy przewietrzających), budownictwa (np. stosowanie materiałów o niskiej absorpcji ciepła, o lepszych właściwościach izolacyjnych), transporcie itp. Dokumenty te uszczegóławiałyby zestaw rekomendacji w zakresie prowadzenia działań adaptacyjnych.	Tak	Docelowo w RPA w opisie kierunków działań z zakresu współpracy zostanie uwzględnione opracowanie regionalnych standardów w zakresie tworzenia BZl odnoszących się do funkcjonowania w województwie różnych sektorów.

IOŚ-PIB
Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Województwo
Śląskie

Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Ocen Środowiskowych, Ochrony Przyrody i Krajobrazu

ul. Słowicza 32, 02-170 Warszawa

tel.: 22 37 50 547

e-mail: rpaślaskie@ios.edu.pl

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ

Województwo
Śląskie

IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogómiczych
LIFE20 IPC/CZ/000004 - LIFE-IP COALA